

Atklāta grāmata "Vidzemes bruņniecība un Latvija"

Cēsu Vēstures un mākslas muzejā 18.septembrī prezentēja grāmatu – izstādes katalogu "Vidzemes bruņniecība un Latvija. Livländische Ritterschaft und Lettland".

Grāmatas sastādītājas Vija Rozentāle un Pārsla Pētersone. Izdevējs - pašvaldības aģentūra "Cēsu Kultūras un Tūrisma centrs".

Lasītāju rīcībā nodotā publikācija ir apjomīgs projekts, ko ievadīja Cēsu Vēstures un mākslas muzeja izstāde "Vidzemes bruņniecība un Latvija". Tā uzskatāma par pārlicinošu apliecinājumu daudzu Latvijas un Vācijas kultūras mantojuma institūciju un to darbinieku sadarbībai vācbaltiešu kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā. Izstāde un kataloga izdošana bija lieliska iespēja apzināt un publiskot daudzveidīgo vācbaltu kultūras mantojumu, kas glabājas Latvijas muzeju, arhīvu un citu kultūras mantojuma institūciju krājumos.

Jau 2010. gadā Vidzemes bruņniecības apvienības priekšsēdētājs barons Heiners fon Hoiningens-Hīne vērsās pie toreizējā Rundāles pils muzeja direktora Imanta Lancmaņa

ar rosinājumu izveidot izstādi, kas atainotu Vidzemes bruņniecības vietu Latvijas vēsturē daudzu gadsimtu laikā. Par piemērotāko pasākuma organizēšanas vietu izvēlējās Cēsis, kādreizējo Livonijas ordeņa mestru rezidenci. Cēsu Vēstures un mākslas muzejs atsaucās aicinājumam un piekrita iesaistīties šajā ļoti atbildīgajā, grūtajā un sarežģītajā projektā. Izstāde Cēsu muzeja Jaunajā pilī bija atvērta no 2015. gada 20. maija līdz 2016. gada 11. oktobrim. Tajā bija skatāmi vairāk nekā 400 eksponātu no 12 dažādām institūcijām - muzejiem, arhīviem, bibliotēkām un arī no Vidzemes bruņniecības locekļu privātkolekcijām.

Izdotais katalogs, kas izdots latviešu un vācu valodā, turpina izstādes informatīvo, izglītojošo un arī emocionālo lomu, tas kļūs par nozīmīgu zinātnisku instrumentu daudzos jautājumos, kas saistās ne tikai ar Vidzemes bruņniecību, bet arī ar šīs Latvijas daļas daudzu gadsimtu vēsturi.

Izstādes katalogu veido divas daļas. Tā pirmajā daļā apkopoti Latvijas, Vācijas un Krievijas vēsturnieku pētījumi, kas tika prezentēti Vidzemes bruņniecības vēsturei veltītajā starptautiskajā konferencē Cēsīs 2016. gada 26. un 27. maijā. Izdevumā iekļauti pavisam 11 autoru raksti, kuri ļauj labāk izprast laikmetu, novērtēt Vidzemes bruņniecības lomu Latvijas vēsturē, kultūrā un izglītībā, zinātnē un mākslā.

Grāmatas otrajā - kataloga daļā saglabāta izstādes struktūra, kas aptver astoņas tēmas, ļaujot saprast, kā veidojās, kā valdīja un ko savulaik spēja paveikt Vidzemes bruņniecība. Tēmas kārtotas hronoloģiski, tās aptver laika periodu no Vidzemes bruņniecības veidošanās pirmsākumiem 13. gadsimtā līdz pat mūsdienām, kad Baltijas Bruņniecību apvienība kā suverēna organizācija turpina savu darbību Vācijā. Te pavisam iekļauti un aprakstīti 404 izstādē eksponētie priekšmeti. Katram no tiem sniegts gan tā ārējais apraksts, gan izcelsme. Dokumentiem, rokrakstiem un iespieddarbiem atrodamas ziņas par iesējumu, ierakstiem, zīmogu nospiedumiem, klāt pievienotajiem zīmogiem un saturu.

Publikācijas pielikumu daļā atrodams lietoto saīsinājumu saraksts un personu rādītājs.

Apjomīgais projekts prasīja arī ievērojamus finansiālus līdzekļus, to materiāli atbalstīja Vidzemes bruņniecība, Baltijas Bruņniecību apvienību fonds, Valsts kultūrkapitāla fonds, Cēsu novada pašvaldība un vēl vairākas institūcijas Latvijā un Vācijā, kā arī 28 Vācijā dzīvojošas privātpersonas, kam grāmatas autori izsaka vislielāko pateicību.

Vācu valodā kataloga tekstus tulkoja Dr. philol. Silvija Pavidis un Dr. philol. Mudīte Smiltēna; latviešu tekstu redaktore - Ieva Jansone, vācu tekstu redaktore Monika fon Hiršheita. Māksliniece - Inese Hofmane.

Katalogs iespiests Jelgavas tipogrāfijā.